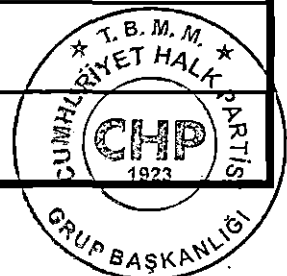

2140... Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

[illegible]

Gerekçe:

Gümrük ve Turizm A.Ş. 2005 yılında bazı yatırım ve hizmetlerin Yap İşlet Devret Modeli çerçevesinde yapılması amacıyla Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) iştiraki olarak 6 milyon TL sermaye ile kurulmuş aynı yıl içerisinde sermayesini 100 milyon TL'ye çıkarmıştır. Ticaret Bakanlığı ve TOBB arasında imzalanan protokolle sınır kapılarının modernizasyonu işi TOBB'a verilmiştir. Protokole göre anılan işler Gümrük ve Turizm A.Ş. tarafından Yap-İşlet – Devret Modeli ile yapılmaktadır.

Sayıştay raporlarında Ticaret Bakanlığı'nın Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) iştiraki olan Gümrük ve Turizm İşletmeleri'ne verdiği 'Yap-İşlet-Devret modeli ile gümrük kapılarının yaptırılması ve modernize edilmesi' işinden Bakanlığa düşen payın bulunduğu hesapta keyfilik tespit edilmiştir. Sayıştay raporunda bu keyfilik sonucunda "2019 yılı Bilanço ve Dipnotları ile Faaliyet Sonuçları Tablosunda toplamda 562.130.478,00 TL hataya neden olduğu görülmüştür" denilmiştir.

İmzalanan sözleşmelere göre Bakanlık gümrüklerde bulunan kantarlardan elde edilen gelirin yüzde 25'ini alırken geri kalan miktarı şirkete bırakmıştır. Ayrıca Bakanlık hesabına yatırılması gereken tutar, şirketin özel banka hesaplarında tutulmuştur. Bu işlemin kamu maliyesinin temel ilkelerine aykırı olduğu ortadadır. Bu sebeple 12.120.416,20 TL kamu zararı oluşmuştur.

Bakanlık tarafından anılan iş için talep edilen işlerin temini özel şirket tarafından yapılmıştır. Bakanlık, TOBB ve Şirket arasında 11.10.2011 tarihinde düzenlenen ilk Protokole ek olarak 18.05.2018 tarihinde düzenlenmiş olan Ek Protokol ile, "İdarece talep edilmesi halinde, Şirket tarafından satın alınarak idarenin kullanımına sunulacak olan her türlü taşınır ile ilişkin harcama ve kayıt belgelerinin Şirket adına düzenlenebileceği" belirtilmiştir. Yani kantar ücreti veya diğer gelirlerden Bakanlık adına ayrılan paylardan yapılacak harcamalara ilişkin yetki Bakanlıkta olması gerekirken söz konusu harcamalar şirket tarafından yapılmıştır. Örneğin mevzuata aykırı olduğu halde şirket tarafından Bakanlık ihtiyaçları için 42.102.367,00 TL harcama yapılmıştır. Yine 2018 yılında şirket tarafından Bakanlık onayı ile 78 adet araç için 11.856.580,00 TL ödeme yapılmıştır. Anılan 78 aracın akıbeti hakkında bir bilgi bulunmamaktadır. Bu işlemlerin hiçbirisi 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında yapılmamıştır. Halbuki, Bakanlık adına yapılan alımlar bu kanun çerçevesinde yapılmak zorundadır.

Yukarıda anılan uygunsuzlukların ve benzerlerinin devam etmesinde Bakanlık ve şirket yetkililerinin ısrarlı olduğu açıktır. Bahsi geçen Gümrük ve Turizm A.Ş. TOBB iştiraki olup yöneticileri TOBB'un yöneticilerinden oluşmaktadır. Kamu kurumu niteliğinde bir kuruluş olan TOBB'un, Kamu İhale Yasası'ndan muaf şekilde işleri alması suretiyle kamuyu zarara uğrattığı şüphesi doğurmuştur. Bu konuda 2006 yılında Habur Sınır Kapısından yıllık, 1,1 milyon liralık gelir elde edileceği üzerinden anlaşma yapılmış ve 15 yıl süreyle işletmesi şirkete verilmiştir. Kamuoyunda 6 yılda şirketin 78 milyon TL brüt gelir elde ettiği ve dolayısıyla işlemde kamu zararı olduğu yer almasına rağmen diğer sınır kapılarının modernizasyon işinde de aynı yöntem izlenmiştir. Ayrıca işlerin anılan şirket ile yapılması idarenin denetimden kaçınmak için kullandığı kanısı doğurmaktadır. TOBB'un ve Bakanlığın uygunsuzluklarda ısrarı bunu destekler niteliktedir.

Anılan gerekçelerle şeffaf, saydam ve hesap verebilir bir kamu yönetimi anlayışı gereğinin yerine getirilmesi için denetimsiz ve kayıtsız harcamaların tespiti elzemdir. Bu doğrultuda alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması'nın açılmasının uygun olacağı kanısı doğmaktadır.

